

Jornada sobre Habitatge i Pobresa Energètica

La Jornada sobre Habitatge i Pobresa Energètica, celebrada el 9 de maig de 2025 a l'Aula Magna de la Facultat de Dret de la UAB, va esdevenir un espai de reflexió imprescindible per entendre com les condicions d'habitatge, l'accés a serveis bàsics com l'electricitat i l'aigua, i la precarietat econòmica s'entrellacen i generen situacions de vulnerabilitat que afecten milers de llars arreu del territori.

La primera intervenció va anar a càrrec de la Sra. Irene González, enginyera del Grup d'Energia i Extractives d'Enginyeria Sense Fronteres, qui va oferir una visió àmplia i rigorosa de la situació de la pobresa energètica tant a escala europea com estatal. Va exposar dades alarmants sobre el nombre de llars que pateixen dificultats per mantenir una temperatura adequada o per fer front al cost dels subministraments, i va assenyalar les mancances estructurals dels habitatges, la dependència de fonts d'energia contaminant i l'augment de preus com a factors claus.

A continuació, el Sr. Josep Escartín, síndic municipal de greuges de Sabadell i president del Fòrum de Síndics, va defensar que l'accés a l'aigua ha de ser garantit com un dret humà inalienable, destacant que els ajuntaments tenen la responsabilitat directa d'assegurar aquest subministrament i que, sovint, són les administracions locals les úniques que donen resposta efectiva a les persones afectades per la pobresa hídrica. Va posar en valor el paper dels síndics locals com a instruments de pressió i mediació per assegurar que els drets socials siguin respectats i es va posicionar a favor d'una gestió pública i democràtica dels serveis bàsics.

La tercera ponència, a càrrec de la Sra. Marta Jiménez, advocada especialitzada i conciliadora, va aprofundir en la funció social de l'advocacia, especialment en casos de desnonaments i situacions de pobresa energètica. Va destacar la necessitat de promoure una pràctica jurídica compromesa amb la defensa dels drets fonamentals i que actuï com a escut davant l'abús o la inacció de les institucions. Segons la ponent, l'acompanyament legal pot ser decisiu per evitar situacions de desprotecció i cal que els professionals del dret adoptin una actitud proactiva, propera a les persones, i oberta a la mediació i al diàleg amb les administracions i les empreses subministradores.

Posteriorment, la Sra. Sílvia Grau Fontanals, directora de la Direcció Operativa d'Actuacions d'Urgència en Matèria d'Habitatge de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya, va compartir experiències i protocols d'intervenció en situacions d'emergència habitacional. Va explicar com es treballa des de l'administració per prevenir desnonaments, garantir allotjaments alternatius i coordinar els serveis socials, posant èmfasi en la necessitat d'una resposta ràpida i empàtica davant la complexitat d'aquestes situacions. També va destacar l'evolució del model d'atenció, que cada cop aposta més per la mediació com a eina per evitar el trencament social i preservar la dignitat de les persones afectades.

Finalment, el Sr. Víctor Costa Llordés, consultor expert en comunitats energètiques, va oferir una visió esperançadora sobre les possibilitats de transformació del model energètic actual. Va explicar què són les comunitats energètiques locals, com funcionen i quin potencial tenen per empoderar la ciutadania, reduir la dependència de les grans companyies i fer front de manera col·lectiva a la pobresa energètica. Segons Costa, aquestes iniciatives no només són sostenibles i eficients sinó que també fomenten la cohesió social i el control democràtic dels recursos, convertint-se en una alternativa real que ja s'està aplicant amb èxit en diversos territoris.